

Onbedwelmd slachten

- De KNMvD is tegen het onbedwelmd slachten van dieren.
- Bij onbedwelmd slachten wordt het welzijn runderen, schapen en geiten onaanvaardbaar geschaad.
- De acceptatie van (reversibele) bedwelming binnen de Islamitische en Joodse gemeenschap moet worden bevorderd, waarbij de overheid een stimulerende rol heeft.

Aanleiding

In het kader van dierenwelzijn is men binnen de Europese Unie verplicht dieren voor de slacht te bedwelmen. Een uitzondering hierop is het slachten van dieren voor de joodse en islamitische gemeenschap. Bij het onbedwelmd slachten van runderen, schapen en geiten is volgens de KNMvD sprake van onaanvaardbare pijn en lijden. Dit wordt veroorzaakt door:

- De stressvolle fixatie van het dier;
- De toegebrachte halssnede waarbij verschillende, van zenuwweefsel voorziene, weefsels worden gekliefd;
- De mogelijkheid tot het inademen van bloed en pensinhoud;
- De ademnood die kan optreden door zenuwbeschadiging van de nervus vagus en de nervus phrenicus, met onder meer het ontbreken van de hoestreflex als gevolg;
- De mogelijkheid van stress als gevolg van een plotselinge bloeddrukdaling. Bij runderen wordt dit versterkt doordat de arteria vertebralis, die deels de bloedvoorziening naar de hersenen verzorgt, niet wordt doorgesneden.

KNMvD standpunt

De KNMvD is tegen het onbedwelmd slachten van dieren. Ondanks de nieuwe regels die voortkomen uit het convenant 'onbedwelmd slachten volgens religieuze riten', vinden dierenartsen dat het welzijn van vooral runderen tijdens het onbedwelmd slachten nog steeds onaanvaardbaar is aangetast. Verbetering van de omstandigheden van onbedwelmd slacht kan de aantasting van het dierenwelzijn beperken. Tot op heden is het echter niet mogelijk om bij het onbedwelmd slachtproces het welzijnsniveau van een bedwelmd slacht te evenaren.

Dierenartsen die betrokken zijn bij het toezicht op de onbedwelmd slacht geven aan dat zij het welzijn van de dieren onvoldoende kunnen borgen. Zij handelen daardoor noodgedwongen in strijd met de veterinaire Eed en de Code voor de Dierenarts, die van hen vraagt de belangen van het dier voorop te stellen.

Zolang het onbedwelmd slachten als uitzondering wettelijk is toegestaan, moet aantasting van dierenwelzijn zo veel mogelijk worden beperkt. De KNMvD doet daarvoor de volgende aanbevelingen:

- Het zo snel mogelijk doorvoeren van alle technische verfijningen van het slachtproces zoals die door de [Wetenschappelijke adviescommissie](#) onbedwelmd ritueel slachten zijn gerapporteerd.

- Slachthuizen waar onbedwelmd geslacht wordt, moeten door het opstellen en uitvoeren van protocollen en verbeterplannen gericht werken aan dierenwelzijn. De voortgangsbewaking daarvan moet goed geborgd zijn.
- De acceptatie van (reversibele) bedwelming binnen de Islamitische en Joodse gemeenschap moet worden bevorderd, waarbij de overheid een stimulerende rol heeft.
- De overheid moet samen met de Islamitische en Joodse gemeenschap blijven streven naar het terugdringen van het aantal onbedwelmd geslachte dieren, afgestemd op de Nederlandse behoefte.
- Het implementeren van duidelijke etikettering van al het vlees en van de vleesproducten van onbedwelmd geslachte dieren.

Overwegingen

Wetgeving

Sinds januari 2018 zijn er nieuwe regels voor het onbedwelmd slachten, die het welzijn van de dieren moeten verbeteren. Wanneer dieren na de halssnede niet binnen 40 seconden het bewustzijn hebben verloren, moeten ze alsnog bedwelmd worden. In de praktijk blijkt dat dit bij veel runderen nodig is. Gedurende deze periode lijden deze dieren onnodig. Bovendien ervaren de dieren stress door de noodzakelijke fixatie en pijn van de halssnede, die bij bewustzijn wordt toegebracht. Wanneer dieren binnen 40 seconden alsnog bedwelmd worden, voldoet het vlees niet altijd meer aan de religieuze eisen en wordt het soms ook verkocht als regulier vlees. Voor consumenten is dit niet duidelijk.

Alternatieven

Met name de omstandigheden waaronder het onbedwelmd slachten wordt uitgevoerd hebben grote invloed op het welzijn. Zo zorgen de fixatiemethoden die nodig zijn om een dier onbedwelmd te slachten voor veel stress. Er zijn alternatieve methoden van fixatie ontwikkeld waarbij de dieren niet op hun zij of rug worden gekanteld, maar in staande positie worden geslacht. Te allen tijde moet het fixatieapparaat passend zijn voor het dier dat wordt geslacht. Verder kunnen dieren direct na het aanbrengen van de halssnede geschoten worden, in plaats van binnen 40 seconden. Dit verkort de periode dat de dieren bij bewustzijn zijn. Het aanpassen van de omstandigheden kan de situatie weliswaar verbeteren, maar daarmee wordt niet hetzelfde niveau van welzijn bereikt als bij een correct uitgevoerde bedwelmd slacht. Een beter alternatief is het toedienen van elektrische bedwelming voorafgaand aan de halssnede. De acceptatie van dergelijke (reversibele) bedwelmingmethoden zou bevorderd moeten worden.

Rol van de NVWA-dierenarts

Vanaf 1 januari 2018 is permanent veterinaire toezicht wettelijk verplicht, tenzij het slachthuis op een andere manier kan waarborgen dat aan de wettelijke verplichtingen ten aanzien van de onbedwelmd slacht voldaan wordt. Dierenartsen zijn opgeleid om te waken over de gezondheid en het welzijn van dieren en hebben de verantwoordelijkheid om deze maatschappelijke belangen te borgen. NVWA-dierenartsen geven aan dat onder de huidige omstandigheden het welzijn van met name runderen nog steeds ernstig is aangetast. Dit wordt veroorzaakt door de stressvolle fixatie, de halssnede die bij bewustzijn wordt toegebracht en de periode van lijden die voorafgaat aan het bewustzijnsverlies. NVWA-dierenartsen vinden dat hun toezichthoudende rol bij het onbedwelmd slachten onverenigbaar is met zowel de veterinaire Eed als de Code voor de Dierenarts, die van dierenartsen vraagt het belang

van dieren voorop te stellen. Verder ervaren zij dat er onder de huidige regels te weinig handelingsperspectief is om het welzijn van deze dieren tijdens het totale slachtproces te borgen.